

Dumbur merkir ei býttur

Í týsdagsblaðnum skrivaði undirritaði um ein mann, sum varð niðursligin við eini flösku við Høydalsvegin í Havn. Maðurin er deyður og hann kann ikki tala.

Í Sosialinum stendur, at maðurin bæði var deyður og dumbur og hetta hevur fingið lesarar at rakna við. Tí orðið "dumbur" ljóðar illa í oyrum teirra, at vera dumbur er tað sama sum at vera býttur, halda fólk.

Nú tilkjemur tað ikki mær at kalla fólk býtt, og tað var als ikki atlanin, tá eg nýtti orðið "dumbur", hetta var bert ein roynd at rætta móðurmálinum eina hond, vit verða jú dagliga skuldsettir fyri at vanera málið.

Við hvørt geri eg mær ómak tá eg skrivi og hyggi í orðabókina, tá ivamál eru, og soleiðis var í hesum førinum. Eg helt, at orðið "deyvstummur", hóast vanligt millum manna, ljóðaði dekan og danskt. Og tí hugdi eg í Donsk/Føroysku orðabókina hjá Jóhannes av Skarði undir "døvtum". Her stendur Døvtum=Bæði deyður og dumbur.

Nú aftaná at argir lesarar hava ringt, hugdi eg í Føroysk/Donsk orðabók hjá M.A. Jacobsen og Chr. Matras eftir hvat orðið "dumbur" merkir. Her stendur: dumbur: stum. Víst verður eisini á orðið dummur, sum upprunaliga merkir málleysur, men í nýggjari máli verður nýtt um ein andaliga fátekan ella býttan.

Men nú skuldi málið upplárast, hvussu vit siga "døvtum" á føroyskum. Síðan var ringt til Føroyamálsdeildina á Fróðskaparsetrinum. Og vit hittu málfrøðingin, Anfinn Johansen.

—Orðið "dumbur" er norrønt og merkir at ein ikki kann tosa. Orðið dummur merkir eisini, at ein ikki kann tosað og er helst í ætt við orðið "dumbur". Vit kenna ikki rættuliga upprunan til orðið "dumbur", sigur Anfinn Johansen.

—Annars verður orðið "dummur" nýtt í bibliuni í merkingini, at fólk ikki kunnu tosa. Í matt. 12:22 stendur: "Tá varð ferdur til hansara ein maður við einum illum anda, og hann var blindur og dummur; og hann gróddi hann, so at tann dumni talaði og sá.", sigur Anfinn Johansen.

—Og orðið "málleysur" verður eisini nýtt um ein persón, sum ikki kann tala. Í Markus 7,37 stendur: "Og tey vóru heilt ovfarin av bilsni og søgdu: "Alt hevur hann gjørt væl, eisini deyv letur hann hoyra og málleys tala.", sigur Anfinn Johansen.

—Orðið "tunghoyrdur" verður nýtt um ein persón, sum ikki hoyrir væl, men tað orðið kann ikki setast í staðin fyri "dumbur", tí persónurin hevur ikki mist hoyrnina, sigur Anfinn Johansen.

jústinus

58 fosturtýningar í fjør

Tað er frí fostur- tøka í Føroyum

—sjálvur kann eg bert ganga við til at fosturtøka verður framd, um tað stendur lív móti lívi, hevði hendan regla verið fylgd, so vóru nógv færri fosturtøkur framdar, sigur Tordur Niclasen, ellisheimsleiðari

865 nýggir føroyingar sóu fyrstu ferð dagsins ljós í fjør. Sambært ársfrágreiðing landslæknans, kundi talið verið munandi hægri. Tí 58 fosturtýningar vórðu framdar á føroyskum sjúkrahúsum í fjør.

Og hesi töluni metir ein av argastu móttøðumonnunum móti fosturtøku, leiðarin á Ellis og Røktarheiminum í Eysturoynni, Tordur Niclasen kundu verið munandi lægri.

—Vit hava í prinsippinum fría fosturtøku í Føroyum, tað

vísir høga talið, sjálvt um tað er lækkað seinastu árin. Ein av okkara leiðandi gynækologum á landsjúkrahúsinum úttalaði herfyri, at á landsjúkrahúsinum varð fosturtøka bert noktað, um fostrið var ov gamalt, og tað í sær sjálvum sigur, at vit hava fría fosturtøku, sigur Tordur Niclasen.

—Tað er í næstan øllum førinum "sosial aspektir", sum eru "medvirkandi" til fosturtøku. Tað kundi verið áhugavert at sæð tøl, har fostrið varð tikið, tí tað stóð um lív hjá

mammuni. Hetta man verða sjálvsamt, sigur hann.

—Tá tað eru sosialar umstøður sum eru orsök til fosturtøku, so mugu vit kunnu vísa á alternativar loysnir, um ein genta ella kvinna gerst við barn og ikki kann vera um tað. Og tilíkar loysnir finnast, sigur Tordur Niclasen.

—Eg kann bert ganga við til fosturtøku, tá tað stendur lív móti lívi, tá vandi er fyri mammuni. Høvdu læknarnir gingið eftir hesi reglu, so høvdu fáar fosturtøkur verið í

Føroyum, sigur Tordur Niclasen.

Fosturtøka í Føroyum kann bert gerast á sjúkrahúsið og ikki fyrr enn læknin sum skal framja fosturtøkuna hevur fingið grønt ljós frá einum øðrum lækna.

Seinastu trý árin er ongin fosturtøka gjørd í Klaksvík, í fjør vórðu 50 fosturtøkur gjørdar á landsjúkrahúsinum og átta á Tvøroyri.

jústinus

Útbjóðing

Vegna Vestmanna kommunu verður arbeiðið í samband við útbýggjan av vatnveitingini, ið fevnir um gerð av húsi til reinsiverksútbúnað, nýgerð og umleggjan av verandi vatnleiðingum á Miðalsbrekku, boðið út alment.

Útbjóðingartilfarið fæst til láns móti kr. 1000.00 í veðhaldi. Teir ið ynskja at lána útbjóðingartilfar, verða biðnir um at bileggja tað hjá P/F Sofus M. Jacobsen í seinasta lagi týsdagin tann 14. juli 1992.

Tilboðini skulu sendast til Vestmanna kommunu í afturlatnum brævbjálva merktum »Útbýggjan av vatnveitingini í Vestmanna — Tilboð«, og skulu tilboðini vera Vestmanna kommunu í hendi í seinasta lagi hósdagin tann 20. aug. 1992 kl. 16.00. Innkomnu tilboðini verða tá latin upp á kommunuskrivstovuni í Vestmanna, og kunna teir bjóðandi vera hjástaddir.

P/F Sofus M. Jacobsen

Ráðgevandi verkfrøðingar FRI

J. H. Schrøtersgøta 11

Postsmoga 344

FR-110 Tórshavn

Telefon 13522.

Telefax 10622.

Blindastovnur Føroya

hevur opið mánadag—fríggjadag kl. 9—16.

Telefonir: 18222 og 19288.

Tvangsauktion

Pá Dommerkontoret, C. Pløyersgøta 1, Tórshavn, afholdes

Mandag den 03. august 1992 kl. 13.40

tvangsauktion (AS nr. 164/92) over matr. nr. 48 b. Klaksvík, beliggende Garðsendi 5, Klaksvík.

Auktionen er begæret af advokat Petur Even Djurhuus, Advokatfelagið, 100 Tórshavn, tlf. 11260 j. nr. (3380) pá vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er et beboelseshus pá en 546 m² stor grund, de bebyggede areal udgør 89 m² i 2 etager.

Ejendommen kan beses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til genemsyn pá dommerkontoret.

Færøernes fogedret,

den 06.07.92

Ole G. Olesen,

dfm.